

Nemunas

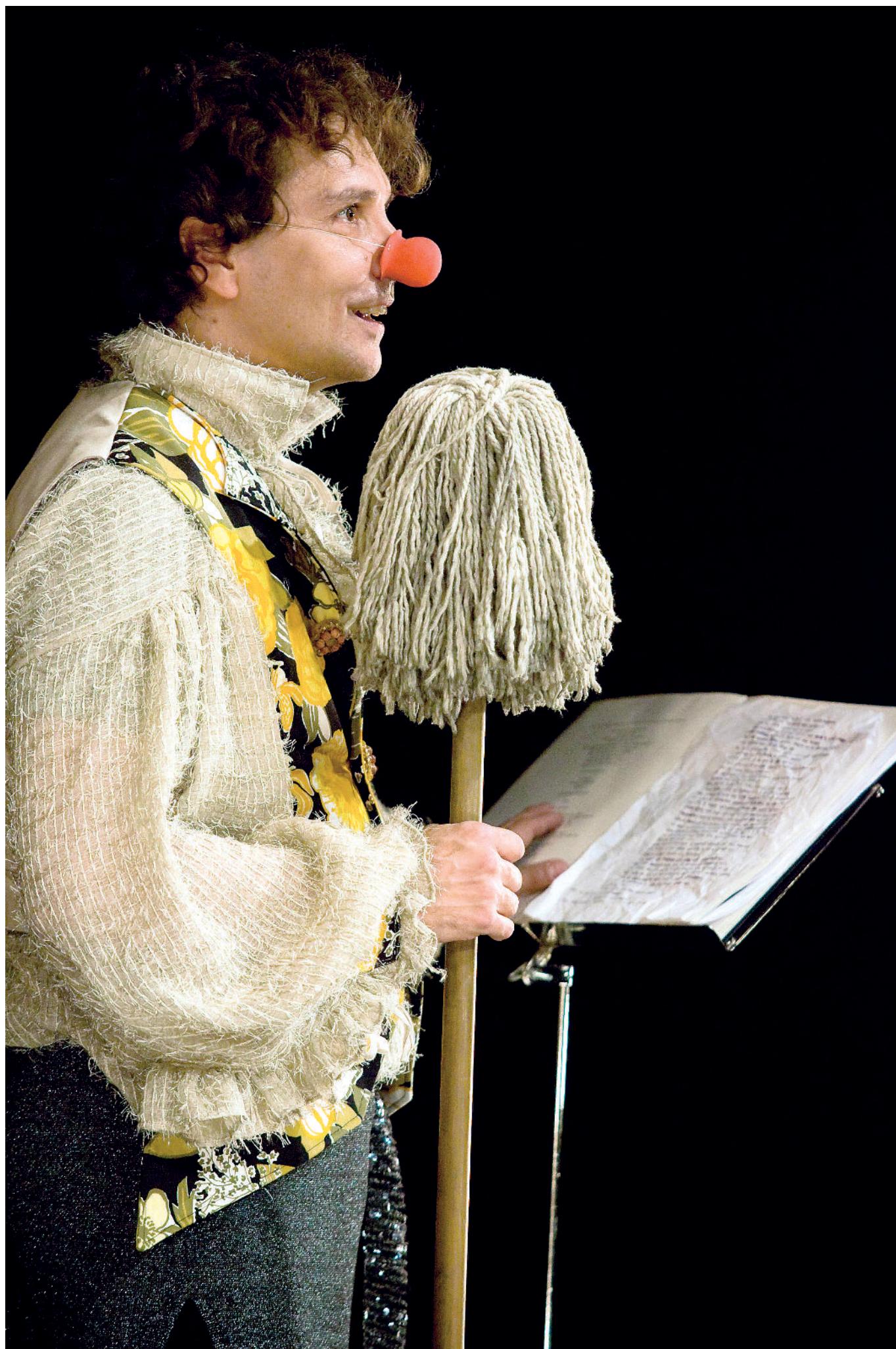
Nr. 17
(290-731)

2010 m.
gegužės 6–12 d.

Kaina 2,50 Lt

KAUNO KULTŪROS IR MENO SAVAITRAŠTIS

Roger Westberg, „Komiška tragedija“. Švedija. Kauno kamerinio teatro archyvo nuotrauka

„Monobaltija“ – antrasis bandymas

2 p.

Kauno Laiptai
3-7 p.

Proza _____ Ineza Juzefa JANONĖ

Poezija _____ Stasys STACEVIČIUS

Dalia MARKAVIČIENĖ

Psichoterapijos seansas

Kūrybinė drąsa ir baimė

Valdemaras KUKULAS: „Visos baimės ir nerimai meninėje kūryboje yra ta pati drąsa, gal net dar didesnė už įprastą, nes didesnė baimė verčia ieškoti didesnių, sudėtingesnių jos slopinimo mechanizmų, kol galiausiai totali žmogiška baimė sukuria tokius fenomenus kaip F. Kafkos proza.“

Erika DRUNGYTĖ

Namų pre-tekstai tatuiruotuos veidrodžiuos

Vilniaus langas

Aušra Kaziliūnaitė:
nenoriu nusipiešti
rimtų idealų,
pagal kuriuos
koordinuočiau
savo evoliuciją **9 p.**

Narciso
FREIMANO
nuotrauka

Stasys STACEVIČIUS

Labas vakaras. Kaip danguj taip taigoje ir visuos kraštuose, kurių mes nepamatėme ar neįgirdome. Kaip danguje, taip ir sąmonėj, tundroj? Vienatvėj ir stepėj?

Žara lyg riba, vietomis gal žila, pilna kosminiu „ne“. Paribai lyg beribai. Pabūtumei, kol debesėlis šalia, mano rankomis gal tave apskabinęs.

Šaltai vakaras puošiasi sidabru, plyšta kosminis šilkas, gal angelas regi, kaip mums nesvarbu, jog Dievuliui svarbu paskutinai „sudie“ ir „labanakt, labanakt“.

Dar vakaras. O aplink jį paribai jau pilni „Ano Domini“, Viešpaties vėjo. Palauktumei, kol debesėlis praeis, gal ant mano peties tavo galvą padėjės.

Po vakaro. Kaip danguj, taip taigoje ir visuos kraštuose, kur nebūtina eiti. Dviejų žmonių greitkelio pabaigoje Viešpats létina, létina – gal savo greitį.

Nelyg saulės vėjo vėjarodės moterys naktį nurimsta ne visos, jų vyrai nebūtinai auštant bus kaip saulėteky.

Ne visada per saulėlydį tu pagalvosi, ar visko gana man, ar nieko.

Atsimenu skaidrią patarlę: aklieji – kurie į kitus žiūri, ne į save.

Ir atrodytų, saulė čia niekuo dėta, jei skersai josios vėjo nuéjusios poros išsiskiria, kad į save pažiūrėtų.

Pamato daug metų, o sykiais – daug laimės, retai laiką – laimėj ar laimę – laikę.

Dar tikiuosi, kad mums klostysis paprasčiau.

Nuvažiuosim į seną vėjarodžių parką, paskui – į naujausių vėjarodžių parodą.

Ir nesvarbu, ar šiaurys užaus, ar tarp vėjarodžių bus ypatingai tylu.

Vienos rodys į mus,

kitos – į nepažistamus.

Saulė gal jausis gerai tom naktim.

Susapnuosim vėjarodes, jos bus panašios į laivą „Titaniką“, aisberga, bangą.

Panašios į baugų baraką danguj.

Kai kurios kaip žuvédros ar spindinčios žuvys.

Kaip skrendanti moteris, skrendantis vyras, apskabinusi skrydy pora.

Su šautinėm žaizdom arba sveikos vėjarodės.

Ant kai kurių užrašyti vardai: Orleano Mergelé, Ona, Teresélė, Danguolė ir vėjas, Stasys ir naktis.

Jos ne visos pritaikytos šios žemės vėjams.

Ant kai kurių užrašyta: aklieji ne į save žiūri, o į kitus.

Rimk nelyg saulės vėjo vėjarodė naktį, miegoki, miegoki.

Jau aušta.

Štai tu dar jauna, dar jauna, ar jau ne, į griaustinį atsigreži – tavo vietovė!

Paskui sustipréjus tyla anei vieno be reikalo nešaukia ir nekankina.

Esi tos tylos ir vietovių tapytoja, kartais atrodo, kad sluoksniai dažų slepia protėvio žaizdą, upokšnį ar vaiką.

Veide pati piešias šviesi paslaptis ir dažniausiai nebūna gražesnė už veidą.

Po oda mums patys nusipiešia vyrai ar moterys, juos vėl nusineša vėjas.

Veide pati piešias juoda paslaptis ir nesutelpa.

Po tavo ir mano oda dienoraščiai piešiasi patys.

Todėl?

Paprašai: jeigu mirsiu pirmiau, tai sudiegink, supilk pelenus į jų vietą. Žinoki, kad pačios gražiausios pasauly vietovės nežinomas lieka.

Štai buvo ramiausia vietovė, kurioj nežinojau, kad mirsiu.

Šviesiausia, kurioj tavęs nepažinojau.

Jau nér jų. Todėl? Jei numirsiu pirmiau, tai gali sumaišyt su dažais mano pelenus ir nutaptyti save už upokšnio.

Štai tu dar jauna, dar jauna ar jau ne – paskutinio griaustino vietovė.

Debeseliu kadaise mane vadina, ir žiemos debesys man šalti neatrodė.

„Palauk, Debeseli“, „skubék, Debeseli“ sakei, ir pakeldavau akis į dangų, idant atpažinti savęs negalėčiau.

Antai berods amžinas žydas prisėdo į mus pažiūrėt, atsikélé ir dinga.

Antai pasiklydės ne žemėj sūnus prieš Mariją suklupo, ištirpo abudu, ir šalti jaučiu vidutiniame aukšty.

Aukščiau jų – galbūt sidabriniai vilkai, o žemiau jų – tikriausiai bekraujai ériukai.

Antai berods mano galva pakelta, lyg išpildžius pirmuosius gražios moters norus, tačiau paskutiniai kitoniški bus.

Greit ištirpsta galva vidutiniame aukšty.

Aukščiau jos tikriausiai bekraujai vilkai, o žemiau nei pasąmonė žiūri ériukai.

Antai žaroje kažkieno karūna, tačiau jai išskišo gal asilo ausys, ir aš nutilau, nors noréčiau kalbeti, koki tu graži buvai, kai nebuvinai.

Nežinau, ar gražus būsiu tau, kai nebūsiu.

Aukščiau – niekad kraugo netaupę vilkai o šalia – išsvaistyto sidabro ériukai.

Taip kraugo spalvos vyno andai priplūdavai į sidabrinę taurelę, virš jos atpažindavom slaptų jégų debeseli.

Beje: romane „Giedra ir Debesėlis“ kalbėčiau apie partizaninį karą, kai ryšininkė elgias lyg amžina, o kiti – kaip vilkai ar ériukai pradingsta.

„Palauk, Debeseli“ – girdėdavau, ir neatrodė juodi rudenies debeseliai.

Dabar sąmonėj baugiai giedra.

Puikus yra speigas, labai gražios malkos, prasideendant mūsų kelioliktai žiemai –

Narciso FREIMANO iliustracija

